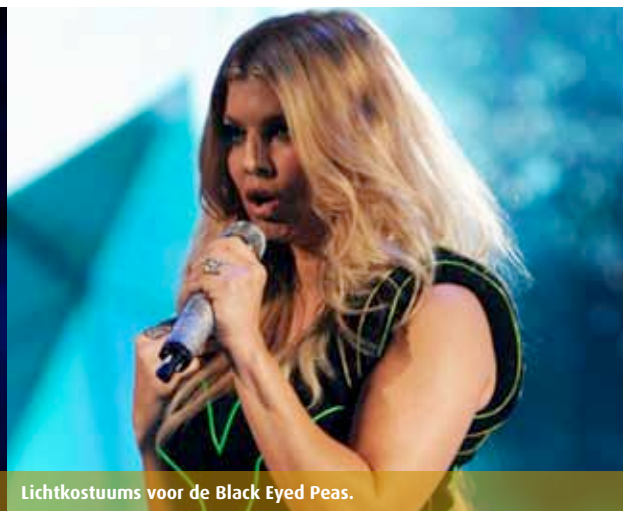

Rogier van der Heide in de Stadsschouwburg Amsterdam tijdens zijn TEDtalk. | FOTO: © PHILIPS |

Lichtkostuums voor de Black Eyed Peas.

Nieuw licht voor De Nachtwacht en de Black Eyed Peas

Philips was de afgelopen maanden in het nieuws met innovatieve projecten zoals de ledverlichting voor De Nachtwacht en lichtkostuums voor de Black Eyed Peas. Lichtontwerper Rogier van der Heide was nauw betrokken bij beide projecten. Hij is sinds maart 2010 Chief Design Officer bij Philips Lighting. Als ontwerper is hij genomineerd voor de Rotterdam Design Prijs 2011.

De nieuwe verlichting voor de Nachtwacht is ontwikkeld in nauwe samenwerking met de conservatoren van het Rijksmuseum. Van der Heide: 'Het belichten van zo'n schilderij is een enorme uitdaging door de complexiteit van de kleuren, de omvang van het schilderij, de strenge eisen aan de conservering en de beperkte hoeveelheid licht die je mag gebruiken in de donkere zaal. We hebben dus intensief samengewerkt met de conservatoren van het museum.' Voor de belichting is een bestaand product als uitgangspunt genomen, een ledarmatuur voor architectuurverlichting die ook wordt toegepast voor belichting in luxe modezaken. 'Dat licht presteert uitstekend in een mode-omgeving, maar de bruintinten en okers en

groentinten van Rembrandt is nog heel wat anders. We hebben die spot gemodificeerd zodat hij ook die donkere kleuren goed weergeeft en heel goed dimbaar is.' Directeur Wim Pijbes van het Rijksmuseum vindt dat de kleuren van De Nachtwacht nu meer diepte hebben. De altijd duister gebleven achtergrond is veel beter te zien. 'Het is alsof je een lichtgekleurde zonnebril af zet,' zegt hij. Van der Heide: 'Als je het schilderij nu ziet is het overweldigend. Je ziet zoveel details.' Het museum gaat nieuwe high definition foto's maken voor het archief en voor de boeken en brochures, waarop die nuances ook te zien zullen zijn. 'Dat is een prachtig compliment voor ons,' zegt Van der Heide. Het project is wat hem betreft een voorbeeld

van innovatie. 'Innoveren doe je niet in een vacuum,' zegt hij. 'Je sluit jezelf niet op maar je zet de deur open. Als ik in een traditioneel innovatieproces die spot voor De Nachtwacht had moeten maken, dan waren we volgend jaar nog niet klaar geweest. Nu zei het museum: wij willen dat graag in oktober laten zien! Door samen te werken is het in drie maanden afgerond.'

Black Eyed Peas

Ook de lichtkostuums die Van der Heide heeft ontworpen voor de Black Eyed Peas zijn in korte tijd tot stand gekomen, in een week of zes. Leadzangeres Fergie draagt een jurk met Organic Leds, de andere pakken zijn bekleed met gewone leds. De

'Al die kennis en passies brengen we bij elkaar.' | FOTO: © PHILIPS |

afzonderlijke ledbronnetjes op de kleding zijn draadloos aan te sturen. De leds kunnen gebruikt worden als licht maar ook om beelden of symbolen te laten zien. Ze kunnen op het ritme van de muziek oplichten of gebruikt worden in interactie met het videoscherm op de achtergrond. De toepassing van Organic Leds was het meest innovatieve deel van het project - de Oleds zijn geen puntbronnetje zoals de gewone led maar een soort glas dat licht geeft. 'Als onze mensen van het Oled team niet hadden meegedaan, hadden we die jurk niet kunnen maken,' zegt Van der Heide. 'We hebben veel van dit project geleerd, ook over de rol die wij kunnen hebben in muziek, in entertainment. Wij zijn de leverancier van de lamp in de toneelschijnwerper, maar we zijn tot veel meer in staat. We hebben ook mensen in dienst met kennis van muziek en hoe die beleefd wordt, met kennis van Oleds, van besturingstechnologie. Het team bestond uit zo'n twintig mensen waaronder freelancers, kleermakers, mensen die vaker met licht en textiel hebben gewerkt. In een project zoals dit brengen we al die kennis en passies bij elkaar.'

Relevantie

Wat is de relevantie van dit project voor Philips? 'Dit was belangrijk om onder zware omstandigheden Organic Leds te testen en verder te ontwikkelen, te besturen, te verbinden met andere apparatuur. Die kans krijg je niet zo vaak, dus daar konden wij iets van leren. De draadloze besturingstechnologie kunnen we misschien breder toepassen

Rogier van der Heide

Lichtontwerper Rogier van der Heide (1970) groeide op in het theater en begon daar ook zijn carrière maar schakelde al snel over naar architectuur. In 1994 richtte hij het bureau Hollands Licht op. Hij werkte aan projecten als Star Place (Taiwan) en Galleria West (Zuid-Korea) met Ben van

Berkel (UN Studio), aan de Sheik Zayed brug (Abu Dhabi) met Zaha Hadid en aan de Aacademy of Sciences (San Francisco) met Renzo Piano. In Venetië maakte hij het lichtontwerp voor de installatie van Asymptote in het Arsenaal tijdens de Architectuur Biennale. In 2004 stapte hij over naar Arup, een van de grootste ontwerp- en

ingenieursbureaus ter wereld. Hij werd Global Leader bij Arup Lighting. In Nederland was hij recent betrokken bij het lichtontwerp voor de Openbare Bibliotheek in Amsterdam en werkte hij samen met Mels Crowel aan het nieuwe Stedelijk Museum totdat hij in maart 2010 overstapte naar Philips.

maar verwacht niet dat wij t-shirts gaan maken met licht erin. Voor ons is het ook belangrijk om te begrijpen in hoeverre technologie geaccepteerd wordt die zo dicht op het lijf zit. Mensen hebben een telefoon bij zich of een horloge om, een oortje in voor de muziek. Maar wat accepteren we nog meer? Stel dat wij een tatoeage kunnen maken die onder je huid zit en waar je van dag tot dag de tekening van kunt veranderen? Zouden we dat accepteren? Bij de Dutch Design Week hebben we dat getest, want technologisch kan het. Wij dachten dat mensen zich onprettig zouden voelen bij het gevoel van technologie onder de huid. Dat viel nog wel mee. De grootste zorg was dat een vreemde die tattoo kan hacken en kan bepalen wat er op jouw arm staat! Het gevoel van privacy werpt dus een grotere barrière op dan de technologie zelf. Die tattoo is natuurlijk niet iets wat we volgend jaar in het schap leggen. Maar van dit soort concepten leren wij over de perceptie en het gedrag van mensen en dat is van belang om zinvolle en realistische producten te ontwikkelen.'

Rotterdam Design Prijs

Rogier van der Heide is als ontwerper genomineerd voor de Rotterdam Design Prijs - alle genomineerden worden voorgedragen door scouts, meestal andere ontwerpers. Van der Heide is voorgedragen door Aziz Bekkaoui. Op een tentoonstelling van de genomineerden in Museum Boymans van Beuningen (te zien tot 12 februari 2012) toont hij zijn ontwerpen in een soort grote kijkdoos. Op de buitenkant staan foto's van de door hem verlichte Sheik Zayed brug in Abu Dhabi. Binnen hangt een kleine versie van de *Dream Cloud*, een wolk van duizenden kristallen die door de lichtval een spel van kleuren en reflecties te zien geeft (het origineel hing eerder in het Swarovski Crystal Palace in Milaan). Philips zelf is genomineerd met *My Ambiance*, een serie ledlampen met het vertrouwde licht en gevoel van de gloeilamp. De lamp gaat meteen aan als je op de lichtknop drukt, hij dimt op een conventionele dimmer, geeft het warme licht van een gloeilamp en zelfs de afstraling is hetzelfde. ◀

www.rogiervanderheide.com